

CAT XCD SUD

Xarxa de Cooperació al Desenvolupament
del Sud de Catalunya

Reptes socials
de present i futur

NÚMERO 3
OCTUBRE 2020 - GENER 2021

Imatge de mitja tarda al passeig marítim de Tarragona. Foto: David Oliete.

ÍNDEX

NÚMERO 3

OCTUBRE 2020 - GENER 2021

5 PRESENTACIÓ

6 EDITORIAL

La representativitat de la ciutadania en el procés de transformació socioeconòmica.

12 GEOGRAFIA DEL DESNONAMENT I LA NOVA MOBILITAT

Aaron Gutiérrez, professor de geografia URV.

18 EL VOLUNTARIAT D'ATZAVARA ARRELS

Daniela Mansilla, tècnica d'Atzavara-arrels.

20 PRESENTACIÓ DEL MANUAL I GUIA DE LA XARXA

Manual d'anàlisi dels ODS. Guia d'entitats de cooperació i medi ambient del sud de Catalunya.

24 L'EXPLOSIÓ DE LES VULNERABILITATS

Anna Sabaté, coordinadora de la Creu Roja a Tarragona.

28 POBRESA ENERGÈTICA I PANDÈMIA COVID-19

Stephanie Ascencio, Clara Esteve i Isabel Vilaseca d'Enginyeria sense Fronteres.

32 EMPRENEDORIA SOCIAL I COL·LECTIVA

Esther Perelló, cofundadora de la cooperativa Fasolà.

Direcció i coordinació: Josep Alcoceba.

Disseny i maquetació: David Oliete.

Textos i fotografies: Dels seus autors.

Correcció: Servei Lingüístic de la URV.

Impressió: CopyAndArt Serveis Gràfics.

Primera edició: Tarragona, octubre 2020.

Xarxa de Cooperació al Desenvolupament
del Sud de Catalunya

VISITA'NS

Què hi trobareu?

- Guia d'entitats de cooperació i medi ambient
- Entrevistes
- Revista XCD
- Manual d'Anàlisi dels ODS
- Notícies i agenda d'activitats

www.xcd.cat

PRESENTACIÓ

Primer aniversari

Text: Josep Alcoceba

És curiós com el temps et dona la raó. De vegades, fins i tot, sorprèn. En el treball grupal realitzat l'any passat en la I Jornada XCD, es decidia el títol i la temàtica d'aquest tercer número de la revista. Un títol, *Reptes socials de present i futur*, que ha resultat tota una premonició d'allò que ningú s'imaginava: l'arribada d'una pandèmia que ha accelerat i accentuat les conseqüències d'una crisi social de la qual, això sí, feia temps que moltes persones alertaven.

Sent impossible desvincular-se del que ha suposat l'impacte de la covid-19, des de la Xarxa hem cregut imprescindible acostar-vos la feina d'una de les entitats referents en la resiliència i lluita pels drets humans de totes, la Creu Roja, la qual va multiplicar esforços durant el confinament. L'Anna Sabaté, coordinadora de l'entitat a Tarragona, ens explica l'experiència d'aquells dies, la situació actual i com, al final, continua sent el voluntariat qui els permet assolir tot els projectes que fan.

Amb l'Aaron Garcia, professor del Departament de Geografia de la URV, fem un recorregut apassionant pel que ha estat l'evolució i la lògica espacial dels desnonaments: qui ha sofert realment aquesta crisi, qui en surt beneficiat i quina és la lògica (perversa) que hi ha al darrere. Una història que començava l'any 2008 i que ha tingut tanta acceptació —aquest és el gran mèrit dels vencedors— que ja totes hem normalitzat que es pugui especular amb un bé de primera necessitat com és l'habitatge.

El voluntariat és també el pilar de l'associació d'Atzavara-arrels i eix central de la reflexió de la Daniela Mansilla. Perquè ha de ser molt gratificant veure com els adults que avui lideren

els projectes d'Atzavara-arrels siguin els mateixos nens i nenes que, anys enrere, van participar en algunes de les activitats de l'entitat.

Parlar d'Enginyeria sense Fronteres és parlar de rigor i anàlisi. En el seu article, l'Stephaine Ascensio, la Clara Esteve i la Isabel Vilaseca ens expliquen com s'articula el nostre model energètic, el qual prioritza els beneficis econòmics de les empreses subministradores. Encara que la covid és l'eix central de l'escrit, queda palès l'impacte desigual que està tenint la pandèmia i com la privatització dels subministraments essencials ha comportat un augment del preu de les factures.

És molt significatiu que articles que parteixen d'un enfocament tan allunyat (pobresa energètica, desnonaments, intervenció social i economia) coincideixin a ressaltar com les febleses de l'Estat han quedat evidenciades en els darrers mesos. De fet, en l'editorial es va un pas més enllà i es parla d'un canvi de model socioeconòmic.

Finalment, com no podia ser d'altra manera, deixeu-nos agrair-vos tot l'acompanyament i suport en aquest primer any de recorregut. La creació d'una xarxa d'entitats amb les quals treballem i cooperarem regularment (que esperem poder ampliar), la publicació de tres números de la Revista XCD i l'èxit que ha tingut el manual són símptomes de la consolidació de la Xarxa. Fer-ho, a més, en un context com el que vivim, demostra que era un projecte molt necessari i ens acompanyarà durant molt de temps. Això és el que hem volgut des del primer dia. Moltes gràcies a totes. Seguim. ■

EDITORIAL

La representativitat de la ciutadania en el procés de transformació socioeconòmica

Text: Josep Alcoceba

Són moltes les expertes en diferents disciplines que conclouen que estem vivint la fi del model capitalista i que estem immersos en un moment de transició socioeconòmica. Tinguin raó o no, sembla evident que ens trobem en un període caracteritzat per la precarització del mercat laboral, la vulneració constant dels drets humans i la incapacitat de l'Estat de garantir el benestar general de la societat.

Precisament en aquest context resulta més necessari que hi hagi entitats i agrupacions apolítiques representants de la ciutadania amb capacitat d'incidència davant d'un govern local, nacional i/o supranacional. Aquestes associacions han de ser capaces d'apoderar la gent i d'exigir un debat crític i reflexiu que vagi molt més enllà de les preocupacions rutinàries, curterministes i sovint imposades que qüestionin quin tipus de societat es vol a llarg termini. Una deliberació que giri al voltant de la sostenibilitat del planeta i el compliment dels drets més fonamentals en aquest entorn canviant.

Les ONGD i entitats de medi ambient tenen, doncs, una oportunitat única per agafar aquest compromís o perdre'l per sempre. Abans, però, cal que facin una diagnosi interna que esbrini per què aquesta representativitat ciutadana no s'està aconseguint.

PER QUÈ ES PARLA D'UN CANVI DE MODEL SOCIOECONÒMIC

Fa molts anys que persones expertes provinents (o no) de l'àmbit de la cooperació expliquen que l'actual sistema econòmic capitalista, aquell que se sosté en un creixement infinit i necessita uns recursos igualment infinits en un planeta limitat és, per lògica, insostenible.

Un sistema capitalista que, en el seu vessant més salvatge, aconsegueix que hi hagi un o molt pocs en detriment de moltíssims perdedors. Un model que, en conseqüència, crea una societat profundament desigual i polaritzada. Per tant, sembla lògic pensar que en el moment que les dades demostrin aquesta polarització de la societat, l'Estat hauria d'utilitzar eines per controlar i regular aquesta situació.

La taula 1 mostra en diferents exemples com, després de la crisi del 1979 i l'inici de l'època gloriosa d'aquesta versió desacomplexada del capitalisme, els ingressos de l'1% de la població han crescut exponencialment i fins i tot han superat, en alguns casos, els ingressos de la meitat de la població. La màxima expressió del neoliberalisme és també la seva pròpia fi, ja que acaba amb la concentració de poder en tan poques mans que n'impossibilita la lliure competència.

FIGURA 1

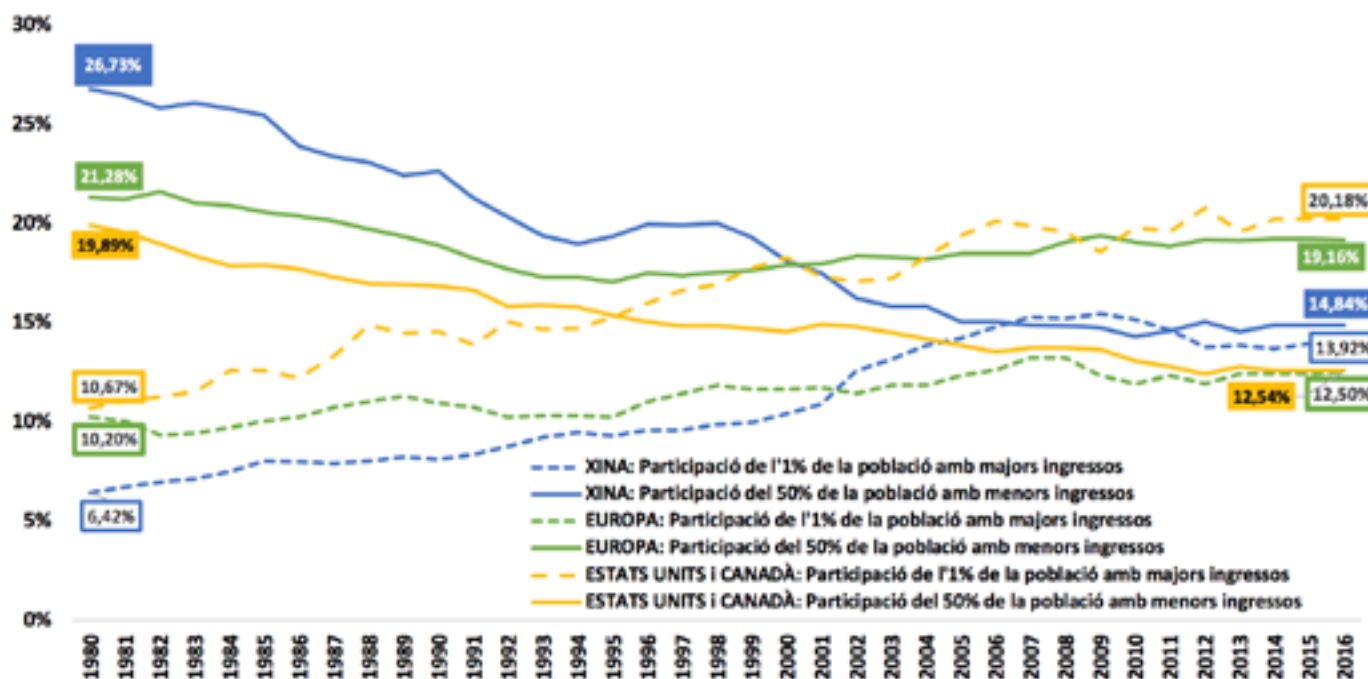

FIGURA 1. Participació de l'1% de la població amb major i del 50% amb menors ingressos en l'Ingrés Nacional respectiu. El cas d'Europa, Els Estats Units-Canadà i la Xina. Elaboració pròpia. Font: World Inequality Database.

INTERPRETACIÓ: Comparació de la participació en els ingressos nacionals de l'1% de la població amb més ingressos i del 50% amb menys ingressos dels Estats Units i Canadà, la Xina i Europa. En tots els casos es mostra una societat més desigual l'any 2016 que el 1980. Destaquen el cas de la Xina i, sobretot, els Estats Units i Canadà on l'1% de la població posseeix més ingressos que la meitat de la població amb menys ingressos.

LA FI DEL MODEL DELS ÚLTIMS SETANTA ANYS

Un model socioeconòmic defineix, simplificant-ho molt, com i quines relacions s'estableixen entre els principals agents d'una economia. Així doncs, quan es diu que el model de l'estat del benestar està en una situació molt delicada, vol dir que perilla el pacte establert entre Estat, empresa i ciutadania. És a dir, aquell pacte en què a canvi d'uns impostos sobre el consum i treball assumits per l'empresa i la ciutadania, l'Estat garantia uns serveis bàsics generals, els més importants dels quals són l'educació i la salut.

Els pilars sobre els quals es fonamenta l'estat del benestar ja no són ni sembla que seran mai més una realitat: plena ocupació i demanda creixent de treball,

uns salaris indexats a la inflació i una esperança de vida relativament curta després de la jubilació. Per tant, lluny de discursos apocalíptics, el debat sobre quin model de societat volem és necessari.

L'exemple de la covid-19 (sense esmentar els costos personals) ha evidenciat les conseqüències d'un sistema obsolet que no ha posat al capdavant a les persones i un govern que ha improvisat mesures insuficients i sostingudes amb un deute des de fa molt de temps inassumible. Aquesta situació ha servit també per veure com les grans polítiques econòmiques —aquelles que sí que tenen una incidència directa en la vida de les persones— les estableixen ens supranacionals i el paper nacional, i sobretot local, és i serà cada vegada més marginal. Davant de tot això, la sensació generalitzada al carrer és la d'un govern que

aplica mesures pal·liatives però que no són estratègiques ni van a l'arrel dels problemes, que està supeditat als grans ens supranacionals i privats, i genera una situació de creixent incertesa. Sense anar més lluny, en el moment que escrivim aquestes línies, principis de setembre, hi ha molts interrogants sobre l'inici de curs.

QUADRE 1

Grup de Riquesa	Xina	Europa	Rússia	Estats Units i Canadà	Món
Població	100%	100%	100%	100%	100 %
50% amb menors ingressos	13%	14%	-24%	2%	12 %
40% mitjà	43%	38%	7%	32%	31 %
10% amb major ingressos	43%	48%	117%	67%	57 %
1% amb major ingressos	15%	18%	69%	35%	27%

Quadre 1. Repartiment del creixement global segons el grup de riquesa. Període 1980-2016. Font: World Inequality Database.

Interpretació: Distribució del creixement aconseguït per cada grup de riquesa en diferents indrets del món. En tots els casos, la població que ja capturava un 10% dels ingressos més importants ha estat, a més, la que més ha crescut. Fins i tot, en els casos de Rússia, els Estats Units i Canadà, tan sols l'1% de la població amb més ingressos ha aconseguit incrementar més el seus ingressos que el 99% de la població restant.

EL (NOU) MERCAT LABORAL: PRECARITZACIÓ I POLARITZACIÓ DEL SECTOR PRIVAT

L'ocupació és, sens dubte, un dels elements que més haurien de preocupar el conjunt de la societat. La pandèmia ha tingut un impacte devastador en el mercat laboral de les economies domèstiques. Un impacte generalitzat però amb intensitats diferents, en què el mercat laboral espanyol ha estat un dels més castigats.¹ De fet, l'atur juvenil (menors de vint-i-cinc anys) espanyol al mes de juliol ha estat el 41,7%, la taxa més elevada de la Unió Europea.² Aquestes dades reflecteixen la vulnerabilitat de l'ocupació espanyola davant dels sotracos econòmics. Una situació totalment inasumible per qualsevol estat.

Per revertir mínimament aquesta situació, cal, primer de tot, entendre les necessitats del mercat laboral i anticipar-s'hi. Després, una estratègia respectada pel conjunt dels partits, que miri a

llarg termini i fomenti la formació de les persones desocupades amb la finalitat d'adaptar-se contínuament a les exigències del mercat laboral. Perquè, es vulgui o no, la dinàmica del mercat laboral és global (i no s'hi pot fer res o molt poc) però el que sí que depèn de cada govern o de cada ciutadà és proporcionar o utilitzar eines per adaptar-se a aquest mercat. Les decisions que es prenguin en el marc governamental han de mirar a llarg termini i deixar de posar pedaços per maquillar resultats.

quina és la realitat d'aquest mercat laboral? Doncs la d'un mercat que treballa sota demanda, molt flexible, que cerca l'abaratiment màxim de costos i l'automatització dels processos (machine learning) en què la disrupció tecnològica és i serà l'element clau a tenir en compte a l'hora d'adaptar-se a aquest mercat canviant.³

Hem interioritzat tant aquesta volatilitat del mercat laboral que molts dels nostres joves assumeixen que, a diferència de generacions anteriors, serà molt poc pro-

bable que treballin sempre a la mateixa empresa. I, si ho fan, que sigui en les mateixes condicions econòmiques que fa uns anys. Aquesta estabilitat queda, doncs, reservada, i ja ho veurem, als oficis públics.

Els contractes per projectes i canvis freqüents de feina, fins i tot la combinació de diverses feines petites, ja és una realitat. Un fet, com dèiem, no només assumit sinó que, en la lògica més salvatge del capitalisme, idealitzat. Aquell que diu que hem de ser flexibles i que normalitza treballar en contractes precaris perquè serveixen per guanyar experiència i fer currículum. Aquell que aprova treballar gratuïtament els primers mesos després de la universitat o l'escola de formació. Aquell que criminalitza la persona pobre o aturada perquè considera que no s'hi ha sabut adaptar, que menysprea el treball d'atenció a les persones, que genera un biaix de gènere i, en definitiva, que provoca que la figura del treballador pobre ja sigui una realitat.⁴

¹ En l'escenari de risc descrit per l'últim informe publicat pel Banc d'Espanya, aquesta xifra podria arribar al 24,7%. Es recomana llegir la nota de premsa de l'últim trimestre publicat per l'Institut Nacional d'Estadística seguint aquest enllaç: <https://www.ine.es/daco/daco42/daco4211/epa0220.pdf> normalment amb els

² Informació publicada pel portal de l'Eurostat.

³ El passat 8 de setembre el diari The Guardian publicava un article escrit en la seva totalitat per un robot. Es pot recuperar l'article en aquest enllaç: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2020/sep/08/robot-wrote-this-article-gpt-3>

⁴ Xifra publicada al març del 2019 i que, per tant, hauran augmentat amb la pandèmia. L'informe va ser publicat pel sindicat CCOO <https://www.ccoo.cat/revistes/lluitadigital/318.pdf>

La capacitat d'adaptació a aquestes noves demandes de mercat no és ni fàcil ni evident, al contrari, és un repte majúscul per a la ciutadania i per a l'Estat. Però s'ha d'assumir des d'avui per evitar l'increment de persones aturades, en la terminologia que molts autors ja s'han afanyat a catalogar de classe (econòmicament) inservible. En aquest procés també es necessita renovar estructures capaces de defensar els drets laborals en un mercat amb tanta volatilitat i rotació.

REPRESENTATIVITAT CIUTADANA: SERAN LES ONGD CAPACES D'ASSUMIR AQUEST ROL?

Potser el més greu de tot plegat és que en l'àmbit nacional i supranacional no s'està fent res per aturar l'acceleració de la pobresa i la desigualtat. Encara més, hem vist com tant la UE com els Estats Units estan més preocupats per enfortir les fronteres i evitar el contagi (i aquí no parlem de la covid) de les persones migrants, les quals fugen d'una situació extremadament

vulnerable, que no pas de buscar una solució en l'origen del problema.

Davant d'aquesta situació són més necessaris que mai els espais comunitaris, amb una ciutadania unida i organitzada que faci ús d'eines tecnològiques que universalitzin la participació i augmentin l'impacte fins a arribar a tenir una incidència directa en les decisions econòmiques, ambientals i socials. Unes agrupacions i entitats obligades a qüestionar-se el model de societat a mitjà termini i capaces de fugir del soroll mediàtic, curterministes i endogàmic generat per la majoria de mitjans de comunicació. En aquest sentit, l'emergència climàtica i la protecció dels drets humans més fonamentals són dos dels reptes més importants que tenim.

Les ONGD i entitats de medi ambient tenen, doncs, una oportunitat única per agafar aquest compromís o perdre-la per sempre. La dificultat evident que tindran serà la de despertar l'interès d'una ciutadania que sovint sembla poc preocupada per qüestions que no tenen un impacte tangible en el seu dia a dia.

Una complicació agreujada per la inestabilitat dels pressupostos públics en cooperació i altres àmbits socials, perquè sovint estan supeditats a la salut macroeconòmica del moment. Una realitat *normalitzada* i que s'eternitzarà fins que no s'entengui que els valors i objectius perseguits per l'àmbit de la cooperació i del medi ambient haurien d'anar molt més enllà del marc rígid d'aquestes àrees o departaments i ser transversals al llarg de tota l'estratègia pública de qualsevol govern local o nacional.

L'AGENDA 2030 RESPONDRA A LES NECESSITATS REALS?

Sí, però únicament si la comparteixen ciutadania, empresa i govern. Sí, sempre que comporti un calendari d'objectius a curt i mitjà termini que ens obligui a preguntar-nos avui quin món voldrem l'any 2030. Sí, sempre que aquesta Agenda no s'utilitzi com una eina de distracció i maquillatge.

Tot i que no deixa de ser un exemple

molt local i segurament endogàmic, un dels resultats més sorprenents que hi ha al *Manual d'anàlisi dels ODS* és que molt poques entitats del Camp de Tarragona havien rebut cap formació del seu ajuntament o cap altre òrgan públic. Una situació que dificulta la creença que aquesta Agenda es vol construir de baix a dalt i tenint en compte a les persones. Un problema que malauradament no és únicament local o nacional. Cinc anys després del naixement dels ODS encara no se sap quins són els paràmetres ni quin òrgan governarà l'eina financera d'aquesta Agenda, un recurs que permetria mesurar els esforços fets per cada govern, analitzar-ne els resultats i millorar l'impacte.

En definitiva, el compliment d'aquests objectius dependrà cada vegada més de la relació directa i de pressió que les organitzacions civils puguin tenir en la presa de decisions ambientals, socials i econòmiques. Unes entitats que també hauran de tenir en compte, cada vegada més, l'àmbit privat. És una tasca complicada què dependrà, sobretot, de la capacitat de despertar l'interès i consciència de la ciutadania que es vol representar. La tecnologia, la qual facilita la participació, ha de tenir un paper clau en aquesta (re)evolució.

Sent impossible fer una diagnosi homogenia, que les ONGD i entitats de medi ambient puguin assumir aquest rol tan important en els propers anys dependrà, en part, de la seva capacitat de regeneració. Una actualització en l'estructura, en la participació (grups oberts i de fàcil accés), en els objectius (propers a la gent) i les activitats dutes a terme. Un canvi que sembla necessari davant del desgast evident de les institucions tradicionals com la política, l'església o els sindicats, entre altres? ■

⁵ El *"Manual d'anàlisi dels ODS. Guia d'entitats de cooperació i medi ambient del sud de Catalunya"* va ser publicat aquest juliol 2020. El podeu consultar i descarregar aquí: <http://llibres.urv.cat/index.php/purv/catalog/book/445>

PREPARA'T PER A UN CURS EXCEPCIONAL

Connecta't als webinaris accedint al Campus Virtual
Webinaris Estudiants Curs 2020-21

Activitats formatives d'una hora de duració per aconseguir les habilitats necessàries per afrontar el nou curs

Hem preparat dues sessions de cada curs per a que puguis assistir a la que s'adapti millor a la teva disponibilitat

POTS OBTENIR EL RECONeixEMENT D'ASSISTÈNCIA

VIGILA LA TEVA SALUT EN TEMPS DE COVID

Àrea de Benestar i salut de l'Oficina de Compromís Social

1a sessió: dimecres 7 d'octubre a les 13 h

2a sessió: dijous 22 d'octubre a les 16 h

INTRODUCCIÓ AL CAMPUS VIRTUAL DE LA URV

Servei de Recursos Educatius

1a sessió: dijous 8 d'octubre a les 16 h

2a sessió: dimecres 21 d'octubre a les 13 h

MS Teams – SEGUIMENT DE CLASSES VIRTUALS I TREBALL COL·LABORATIU

Servei de Recursos Educatius

1a sessió: dijous 15 d'octubre a les 13 h

2a sessió: dimecres 28 d'octubre a les 16 h

RECURSOS D'INFORMACIÓ EN LÍNIA: Com trobar el que necessites, des de qualsevol lloc i les 24 hores del dia

Centre de Recursos per a l'Aprenentatge i la Investigació

1a sessió: dimecres 14 d'octubre a les 13 h

2a sessió: dijous 29 d'octubre a les 16 h

Aaron Gutiérrez

Geògraf i professor de la URV, coautor del llibre *Paisatges després de la batalla. Geografia de la crisi immobiliària*.

“El 65% dels desnonaments executats a Catalunya els van fer bancs rescatats amb diners públics”

Text: Josep Alcoceba.

Parlar amb l'Aaron Gutiérrez (Balaguer, 1982) és fer-ho amb algú apassionat per allò que fa. L'estona compartida amb ell va servir per entendre millor com és de pervers un sistema que especula amb allò que tothom necessitem, l'habitatge. I on, com sempre, guanya la banca. Val molt la pena llegir-lo.

Per què vau escollir la geografia?

Vaig escollir geografia perquè m'agrada el món de l'excursionisme i el muntanyisme. Amb això et fas una idea de com és de complicat saber què es fa exactament en aquest àmbit. Després vaig veure que em motivava el món de la investigació i he tingut la sort de trobar el meu espai a la URV.

La geografia no deixa de ser una disciplina a cavall entre les ciències naturals i les socials, que tracta la relació entre l'home i el medi, i que guanya molt d'interès quan s'hi afegeix la dimensió espacial. Fenòmens com l'envelliment de la població, el canvi climàtic o ara la covid són temes que estudiem i tractem els geògrafs.

És un camp molt ampli.

Sí, la nostra virtut és precisament aquesta capacitat holística per enfocar diversos camps i, alhora, la capacitat de síntesi. En tot cas algú que tingui un perfil inquiet i amb un compromís per les qüestions socials i ambientals s'enamora de la geografia.

En el llibre *Paisatges després de la batalla. Geografia de la crisi immobiliària* busqueu trobar unes lògiques espacials, una relació, en els desnonaments a Catalunya i a l'Estat. Per tenir la informació, utilitzeu la informació pròpia dels portals immobiliaris dels bancs.

Un dels objectius del projecte era publicar un llibre que fos un resum de la investigació que fèiem des d'anys enrere, una eina de difusió en català orientada al públic general. L'inici de la recerca, l'any 2012, va ser un període amb molts desnonaments. Recordo que es donaven les xifres de desnonaments per províncies o municipis, però mai per barris. Això és perquè l'organisme oficial que té aquestes dades, el *Consell General del Poder Judicial*⁶, dona les dades agrupades per partit judicial.⁷

Per això decidiu consultar aquesta informació als web de les immobiliàries dels bancs.

Sí, van aparèixer pàgines web de filials de bancs (Aliseda, Servihabitats) que tenien tota aquesta cartera de pisos i, en els anuncis, hi apareixien l'adreça i el codi postal.

“El mapa dels desnonaments a Catalunya és el mapa de les vulnerabilitats socials”

I amb això vau poder crear una base de dades i un mapa de la situació real.

Sí, tot i que al principi no sabíem si teníem prou informació per crear un model i unes conclusions fidedignes. Cal tenir en compte que no totes les execucions hipotecàries que registra aquest Consell generen un desnonament. Una execució hipotecària és un crèdit bancari on l'aval és un immoble, però això tant serveix per a un promotor d'un edifici nou com un pàrquing, un solar, una segona residència, etc. Per tant, per identificar les execucions que implicaven un desnonament havíem de fixar-nos només en aquelles que són de primera residència.

I aquesta informació la trèieu d'aquestes pàgines?

Clar, perquè diferenciàvem obra nova de segona mà. Els d'obra nova són promocions no venudes i, en canvi, les de segona mà saps que han generat un desnonament. De fet, la PAH⁸ va estimar el volum d'execucions hipotecàries que havien comportat un desnonament a Catalunya. Amb aquella xifra i la que nosaltres teníem vam veure que, aproximadament, teníem situat un 40% de tots els habitatges que s'havia quedat la banca.

Xifra prou representativa per començar a fer l'anàlisi.

Sí, això ens donava una distribució espacial del desnonament. El resultat va ser, clarament, el mapa de les vulnerabilitats socials a Catalunya. El mapa que sorgia d'identificar on s'havien produït els desnonaments a Catalunya coincidia rigorosament amb la localització de les zones i barris amb més atur, nivell de renda més baixos, un nivell d'estudis més baixos, més percentatge de residents, etc.

Quins resultats vau trobar a Tarraгона?

Doncs que els barris de ponent concentren un 70% de les execucions hipotecàries i desnonaments. Per tant, més enllà de les grans xifres, amb aquest treball es podia entendre qui estava pagant realment la crisi immobiliària. Amb el temps també hem analitzat quins bancs hi ha al darrere de cada desnonament: el 65% dels desnonaments executats a Catalunya ho van fer bancs prèviament rescatats per l'Estat.

“Els barris de ponent concentren un 70% de les execucions hipotecàries i desnonaments”

Això és un cercle pervers.

Totalment. Però no descobrim res de nou. Aquesta és una lògica universal interna del nostre sistema capitalista. De fet, David Harvey ja parlava de l'acumulació per desposseïció. És a dir, que en una lògica capitalista d'acumulació de rendes, les crisis són un accelerador d'aquests processos. Perquè és així, les crisis afecten de forma desigual, afavoreixen els qui ja tenen més poder a través de processos de desposseïció,

⁶ Òrgan constitucional, col·legiat, autònom, integrat per jutges i altres juristes, que exerceix funcions de govern del poder judicial. Podeu consultar-ne més informació aquí: http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Poder_Judicial

⁷ Un partit judicial és

⁸ La Plataforma d'Afectats per la Hipoteca

protegits per un poder normatiu i polític que actua com a catalitzador i facilitador de tots aquests processos.

“En una lògica capitalista d’acumulació de rendes, les crisis són un accelerador dels processos de desposseïció”

I no es pot visualitzar que aquest poder normatiu i polític es pugui utilitzar per al contrari, és a dir, aturar aquesta lògica?

És molt difícil perquè està vinculat amb la lògica interna del nostre sistema i a on radica el poder. En el cas de l’habitatge, per exemple, després de la crisi del petroli del 1979, es va iniciar un període de desregulació i financerització de l’economia (en detriment de l’economia real) que facilitava que el poder estigués en mans de les grans entitats.

Tot el sobreendeutament generat per la bombolla immobiliària va fer que molts bancs, en assumir totes aquelles hipoteques, veiessin caure en picat les seves ràtios d’eficiència. I és clar, en el nostre model econòmic, si cau un banc cau tot el sistema econòmic.

I aquí és quan entra el rescat europeu.

Un rescat amb les condicions que imposa la UE, el MoU⁹. Unes condicions molt clares: injecció de diners públics a la banca, creació d’un banc dolent (Sareb) i creació d’un fons (FROB) que vehiculés el traspàs d’aquests diners públics cap a la banca privada. Si la Sareb podia vendre els actius tòxics, es recuperaven els diners, si no, l’Estat n’assumia les pèrdues.

Aquí és important l’aparició d’un nou actor que fins ara no teníem: els fons voltor o fons d’inversió, una entitat de segon nivell especialitzada a comprar grans paquets d’immobles (i altres productes) a preus de saldo.

I que tenen un gran poder.

Sí, un poder determinant. Perquè tenen liquiditat en un moment que bancs i empreses en necessiten. De fet, un d’aquests fons, Blackstone, és el propietari més gran de pisos en l’àmbit nacional. Té tant de poder que és ben normal veure presidents de govern seure amb dirigents d’aquests fons per tractar diferents qüestions.

Sense entendre el poder d’aquests fons és molt difícil entendre altres qüestions.

Després de la crisi hipotecària, la Generalitat va aprovar una llei¹⁰ (que després es va recórrer al Constitucional) per aplicar un impost sobre els habitatges buits en mans de grans tenidors. Fixa’t, no estem impedit el desnonament, no fem que el banc rescatat amb diners públics destini un percentatge de l’habitatge a lloguer social, no estem anant a l’arrel del problema, res de tot això. Estem aplicant mesures pal·liatives. Un simple impost no qüestiona el model.

L’any 2016 hi havia 46.000 habitatges buits en mans d’entitats financers i grans tenidors, dels quals 37.000 eren de segona mà i, per tant, provenien de desnonaments. És a dir, que hi havia més propietats buides en mans dels bancs procedents de desnonaments que tot l’habitatge públic a Catalunya, que són uns 30.000 immobles en total.

Això té una relació directa amb el moviment okupa.

Sí, i com en molts altres temes, s’ha generat un debat en què diversos mitjans

de comunicació barregen qüestions. Aquests mitjans destaquen el cas particular del propietari que té okupes a casa que ni li paguen i ni li marxen de casa, una situació greu que s’ha de resoldre, però no parlen de la història que hi ha darrere dels milers de pisos buits propietat dels bancs.

L’enfocament mediàtic és sempre el mateix.

Sí, cal entendre on hi ha realment l’arrel del problema de les ocupacions. Ja hem vist que la distribució espacial dels desnonaments no és homogènia i es concentra en barris ja molt castigats. Posar l’accent sobre qui ocupa el pis i no sobre la història darrere del pis és manipular la informació i no anar a l’arrel del problema real.

“Posar l’accent sobre qui ocupa el pis i no sobre la història darrere del pis és manipular la informació i no anar a l’arrel del problema real”

Expliqueu-nos l’evolució en la tipologia de desnonament.

No és homogeni però hem passat d’un desnonament provocat per impagament del crèdit hipotecari a un desnonament per no pagar el lloguer. Recorda que veníem de la bombolla immobiliària i l’època gloriosa espanyola, la del sobreendeutament, etc. Hi havia entitats que s’havien especialitzat a anar buscar el crèdit de la persona desinformada. Com més vulnerables i més desnonaments hi havia en un barri, més presència de Bankia i Caixa Catalunya. De fet, hi ha un estudi de la URV que demostra que el tipus d’interès que s’estava donant a la

⁹ Memorandum of Understanding. S’estima que l’Estat va invertir en el sector financer més de 56.000 milions d’euros, dels quals només hauria recuperat un 10%.

¹⁰ L’impost sobre els habitatges buits afecta les persones jurídiques propietàries d’habitatges buits sense causa justificada durant més de dos anys.

població migrada era més alt que el que es donava a la població nacional.

El negoci està ara en el lloguer.

Sí, perquè ara l'accés a l'habitatge és a través del lloguer. Abans de la covid hem viscut un creixement brutal del preu dels lloguers. Després de la crisi arriben els fons voltor, els grans propietaris, perquè el negoci es troba en el lloguer.

L'habitatge és un bé de primera necessitat que s'està mercantilitzant i té unes possibilitats de lucre i especulatives brutals. És l'objecte fetitxe d'aquesta economia financeritzada.

“L'habitatge és un bé de primera necessitat que s'està mercantilitzant i té unes possibilitats de lucre i especulatives brutals”

Si no intervenim en això, tota la resta són mesures secundàries.

Sí, i en aquest sentit convé diferenciar què és la crisi de la covid i què no. La covid ha exposat moltes situacions, d'acord, però la crisi la provoca el sistema. És el que et deia abans, podria dibuixar un mapa indicant on hi ha hagut més casos de covid i un altre amb qualsevol indicador de precarietat social i econòmica, i no em sabries diferenciar quin és cadascun. La possibilitat de teletreballar, la qualitat dels habitatges, dels carrers, etc. Tot això també incideix en el virus.

I la mobilitat.

Mai ens havíem desplaçat tant com abans de la covid. A escala global i local. Tot allò del silenci de les ciutats durant el confinament va tenir un impacte molt pragmàtic per a aquella població no habituada a qüestionar-se els plantejaments urbans de la ciutat i la mobilitat. Quant d'espai estem dedicant al cotxe? Si suméssim l'espai de circula-

ció dels cotxes i l'aparcament veuríem el grau de privilegi d'un bé privat (el cotxe) sobre un bé públic (el carrer).

Estem veient ajuntaments, com el de Tarragona, que apliquen mesures provisionals de pacificació dels carrers.

Sí, i el repte és que aquestes mesures després es quedin. Però dependrà de la valentia, compromís i sensibilització de cada ajuntament. A mesura que avancem cap aquesta nova normalitat, la mobilitat serà un element crític.

Per exemple, tot i les evidències científiques que demostren el contrari, s'ha creat una mena de por i asceticisme a viatjar amb transport públic. Tant és així que es comença a observar un canvi de distribució modal del transport públic

cap a altres mitjans (se substitueix l'ús de transport públic per vehicle privat en distàncies llargues) i de la mobilitat activa (a peu i amb bicicleta) per a distàncies curtes.

“Els carrers pacificats tenen una major activitat econòmica”

Es necessita un pla de xoc que trenqui aquesta dinàmica, no ens podem permetre perdre tota la inversió feta en transport públic en les últimes dècades. No podem perdre el camí recorregut i avançar cap a una mobilitat que seria més injusta i contaminant.

En que consistiria aquest pla de xoc?

A augmentar la via pública i la freqüència de transport públic, encara que al principi tinguem línies deficitàries. Hem de fer el transport públic més atractiu a l'usuari.

És evident que la covid dibuixa un escenari disruptiu. Fent un paral·lelisme amb la crisi del petroli del 79, la pujada de preus del carburant va fer que moltes ciutats del nord d'Europa apostessin per

la bicicleta a la ciutat. El resultat és que avui la bicicleta i la mobilitat activa i sostenible és una realitat en aquestes ciutats que tenen —no ho oblidem— unes condicions climàtiques molt més adverses que les nostres. Podem aprofitar aquest moment disruptiu.

Moltes vegades el problema el tenim entre els mateixos ciutadans. Som reticents als canvis.

Sí, i davant d'aquestes pors, no hi ha

decisions polítiques valentes. No es descobreix res dient que als carrers on hi ha més activitat econòmica i la restauració és més dinàmica són els carrers de viants o pacificats. Consumim més quan estem tranquils, sense voreres d'un metre ni presses pel tiquet del pàrquing.

Això no vol dir criminalitzar el cotxe. Perquè és necessari. Una altra qüestió és l'espai que li volem donar al centre de la ciutat. ■

3 Cursos online 2020-21

URV Solidària + Fundació URV

**L'acció humanitària: ajut i
emergència**

**Geopolítica i relacions
econòmiques internacionals
(Simulador Geopolític)**

**La transformació social en el
món digital**

***Activitats associades al Màster en Cooperació,
desenvolupament i transformació social***

Els trobaràs aquí:

www.fundació.urv.cat/formació

El voluntariat d'Atzavara-arrels

Text: Daniela Mansilla.

Tècnica de l'Associació Atzavara-arrels.

Ubuntu sorgeix de la dita popular africana Umuntu, nigumuntu, nagumuntu, que significa “una persona és una persona a causa dels altres”. Una persona amb Ubuntu és oberta i està disponible per als altres, els dona suport i acompanyament perquè sap que tothom forma part d'una gran totalitat, que és la humanitat.

Atzavara-arrels és una associació sense ànim de lucre que sorgeix per iniciativa d'un grup de persones voluntàries, compromeses amb la realitat local i amb l'objectiu de contribuir a fer de Tortosa una ciutat per a tothom.

Una de les fites de l'entitat és que qualsevol persona pot ser voluntària. No es necessita cap perfil concret, només voler viure l'experiència i que sigui el temps el que ajudi a triar la millor opció en funció dels nostres desitjos i interessos.

INTERCULTURALITAT, COHESIÓ SOCIAL I ACCIÓ COMUNITÀRIA

Apostem per un model social d'interculturalitat, en què les persones estan formades per diversos aspectes que configuren identitats complexes. És a partir d'aquesta diversitat que podem trobar allò comú i promoure la relació positiva, la cohesió social des de la igualtat de drets, les corresponsabilitats des del dret a la diferència. Treballem per promoure els valors de la diversitat, el reconeixement de l'altre, el respecte i la solidaritat entre persones, el diàleg, la reflexió crítica, la inclusió social, la defensa dels drets humans, la igualtat d'oportunitats i el respecte a la diferència. En resum, duem a terme activitats, projectes i serveis que contribueixen a millorar la qualitat de vida de les persones.

La tasca del voluntariat ens aporta un gran valor afegit perquè ens proporciona mirades diverses, injeccions de creativitat i

idees i maneres noves de fer. El treball puntual i continu del voluntariat té un efecte multiplicador en la millora no només dels grups de proximitat sinó de tota la societat.

El voluntariat social, doncs, possibilita la relació entre persones de l'entitat, entre la ciutadania i l'entitat i amb la realitat del seu entorn més proper. La promoció del voluntariat és un dels pilars que faciliten el funcionament regular de l'associació. Alhora, cal destacar el doble vessant de les persones que es beneficien de l'entitat, ja que moltes participen de manera habitual en les nostres activitats i també són voluntàries dels diferents projectes que es duen a terme al llarg del curs.

Les persones voluntàries prenen consciència de la importància de la seva implicació i se les té en compte com un agent clau, de manera que es fomenta el sentiment de pertinença a l'entitat i a la comunitat. El fet de formar part del procés participatiu es converteix en una eina molt valuosa per estimula

el diàleg intercultural i la generació d'espais de coneixement mutu.

El voluntariat és una oportunitat transformadora per a persones que, per diferents circumstàncies, es troben davant de situacions que la societat catalana cataloga com incompatibles amb la tasca social i comunitària: malalties cròniques, tercer grau penitenciari, incapacitat permanent o mobilitat reduïda, etc. El voluntariat ens dona, doncs, l'oportunitat d'exercir d'espai terapèutic per a la reinserció i rehabilitació en diferents etapes de la vida de les persones, i afavorir-ne l'emancipació i promoció.

“El voluntariat exerceix d'espai terapèutic per a la reinserció i rehabilitació de moltes persones i afavorir-ne l'emancipació i promoció”

TEMPS D'INCERTESA

El compromís i l'interès per l'objectiu comú de facilitar la vida de les persones es fa extens en qualsevol moment, però sobretot en situacions tan delicades com la que estem vivint amb l'emergència sanitària. La importància de reconèixer la necessitat comuna d'acompanyament ens ha obert una possibilitat tan enriquidora com el treball del voluntariat en línia.

Així doncs, des del mes de març, el voluntariat ha estat el primer a fer un pas endavant i transformar cada reunió presencial programada en una de virtual i hem aconseguit els mateixos

resultats que pot generar-se en un espai determinat. Les noves tecnologies ens han donat l'oportunitat de crear comunitat i ampliar el suport a aquelles tasques que semblaven difícils d'incorporar al treball social.

“Les noves tecnologies ens han donat l'oportunitat de crear comunitat i ampliar el suport a aquelles tasques que semblaven difícils d'incorporar al treball social”

Per Atzavara-arrels, l'única manera d'aconseguir que un projecte de voluntariat tingui èxit és si ens hi reconeixem com a persones en la mirada (tot i portar mascareta), sense etiquetes, reconeixent-nos des dels privilegis, les opressions i cadascuna des de les particularitats individuals.

Comptem amb l'experiència d'infants que ens van arribar amb cinc o sis anys a l'aula oberta d'Atzavara-arrels i avui ja són joves amb ganes de transformar la realitat que ens envolta. Estan creant les seves associacions i donen suport a les necessitats actuals de la ciutat. Sens dubte, el voluntariat és la clau de la grandesa de les entitats.

Com diu la Cristina Molina, directora d'Anàlisi i Estratègia en Salut mental: *“No hi ha salut mental sense solidaritat ni solidaritat sense salut mental. La solidaritat és important per a la salut mental, però ser solidari és, a més, un factor de protecció de la teva salut mental”*. ■

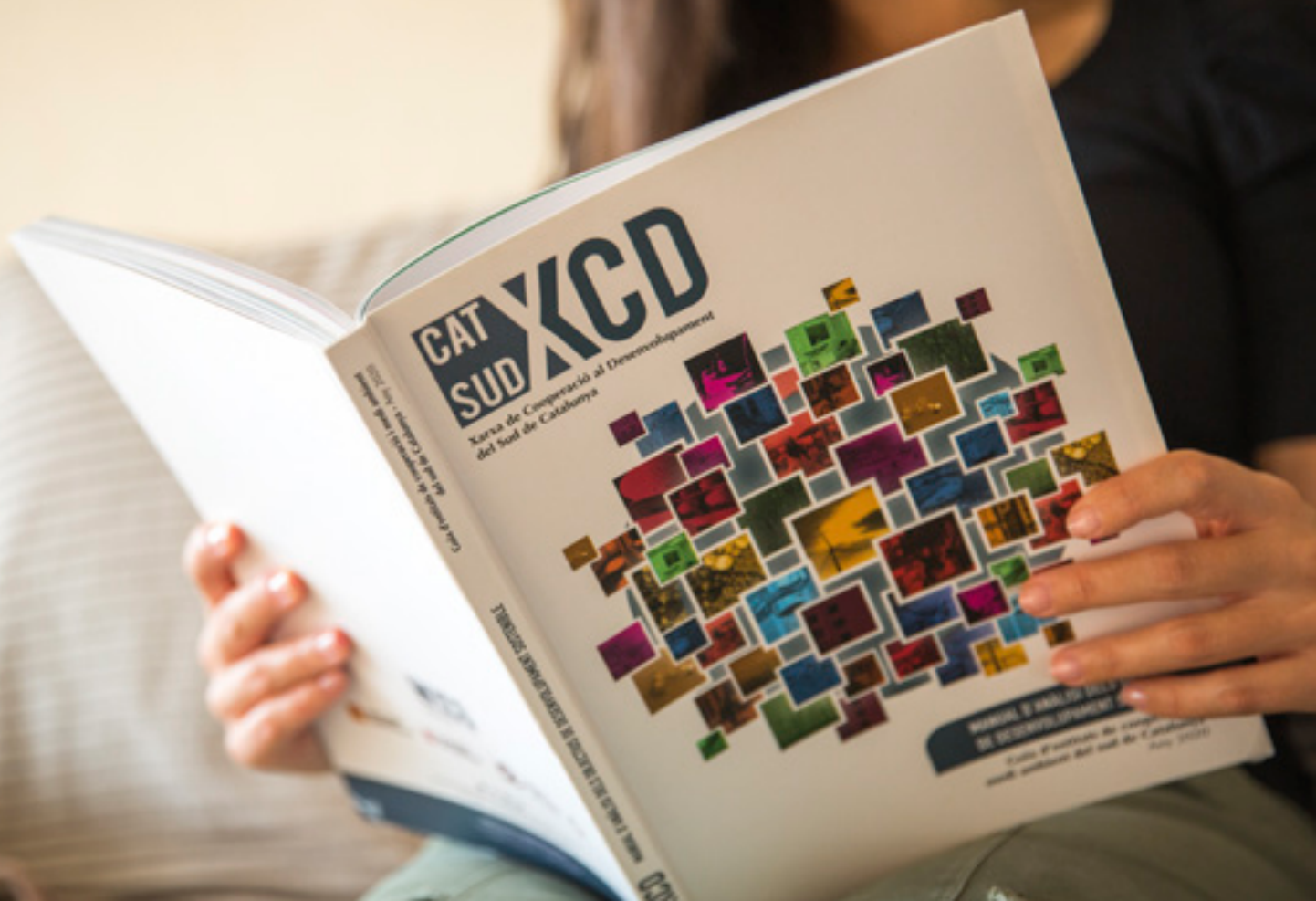
PUBLICACIÓ

Manual d'anàlisi dels objectius de desenvolupament sostenible. Guia d'entitats de cooperació i medi ambient del sud de Catalunya

Text: Josep Alcoceba. Fotografies: David Oliete.

Mai haguérem imaginat tot el que estem aconseguint treballant conjuntament amb vosaltres, les entitats. El dimecres 15 de juliol, després de cinc intensos mesos de treball de coordinació i anàlisi, publicàvem aquest llibre.

El projecte demostra, una vegada més, que amb voluntat, capacitat i també amb recursos econòmics hi ha una possibilitat real de coordinació al territori, sempre que aquesta voluntat respecti la feina intrínseca i històricament feta per les entitats de cada municipi. Aquest és un territori complex, però fruit d'aquesta heterogeneïtat i voluntat poden sorgir projectes com el manual, una eina pionera que ara volem destacar breument.

Metodologia pionera per convertir el manual en una eina útil de treball

Per elaborar la majoria de taules, gràfics i infografies, s'ha treballat amb indicadors oficials. En el cas dels paràmetres nacionals, s'ha treballat, principalment, amb indicadors de l'IDESCAT i de l'INE. Per als internacionals, s'ha treballat amb un ventall d'indicadors molt més ampli, tot i que les bases de dades del Banc Mundial, l'OCDE i Nacions Unides han tingut el pes més important. Però, també s'ha treballat amb altres dades provinents d'estudis, observatoris i projectes independents. En tots els casos, la font és citada.

L'exercici realitzat per les entitats, les quals van enumerar en quins ODS treballaven, va possibilitar dibuixar un quadre resum (la taula 0 del manual) amb totes les entitats expertes en cadascun dels àmbits de l'Agenda 2030. L'objectiu d'aquest quadre és, doncs, que les entitats de cooperació i medi ambient del manual liderin els propers grans projectes que es facin al territori i abanderin els ODS. Una metodologia, insistim, extrapolable a qualsevol altre grup relativament homogeni.

De fet, aquesta comunió entre projectes provinents de diferents àmbits és precisament un dels trets diferencials de l'Agenda 2030. O almenys això diu la teoria. Per aquest motiu, l'Administració hauria de fer un pas endavant, liderant un projecte que

combinés l'expertesa d'aquestes entitats que tradicionalment treballen en els àmbits dels ODS amb aquelles entitats (si-guin privades o no) que disposen de més recursos i capacitat d'impacte.

Conclusions: manca de formació a càrrec de l'administració, i consolidació de més esforços en els àmbits de la igualtat de gènere, la desigualtat i la pau

Basant-nos en les respostes de les 45 entitats que van contestar correctament el qüestionari, la igualtat de gènere és l'objectiu més treballat pel territori. De fet, gairebé un 70% del conjunt d'entitats (un 83% si només tinguéssim en compte les ONGD) treballen en aspectes relacionats amb la igualtat de gènere (ODS 5). La desigualtat (ODS 10) i els objectius de pobresa i pau (ODS 1 i 16) són els altres àmbits més treballats. Els objectius relacionats amb el medi ambient continuen trobant-se lluny dels àmbits més treballats per les entitats del manual, on només la qüestió del canvi climàtic ha tingut una mica de representativitat. De tota manera, aquest resultat pot estar esbiaixat perquè les ONGD predominen amb escreix en el conjunt de les entitats de l'estudi.

D'altra banda, els àmbits de la innovació en indústria i

infraestructures (ODS 9), la vida submarina (ODS 14) i la vida terrestre (ODS 15) són terrenys poc treballats per les entitats participants en el manual.

Finalment, cal ressaltar com a molt preocupant que, tot i que la majoria d'entitats diuen que tenen un coneixement bo o molt bo de què són els ODS, no han participat mai en cap formació organitzada pels respectius governs locals. Una situació que, tal com hem explicat en l'Editorial, contrasta amb la voluntat inclusiva d'aquesta nova agenda.

Epíleg

El manual i guia d'entitats es va dissenyar abans de l'inici de la pandèmia però s'ha redactat durant tots els mesos de confinament. Aquesta situació, com totes, obligava a fer una reflexió profunda i a reformular el projecte.

El confinament va suposar per a moltes persones una sensació d'inestabilitat, angoixa i, també, un sense sentit. Una situació que ho va qüestionar absolutament tot i que posava en dubte projectes que, com aquest, no tinguessin un impacte immediat.

Aquest sentiment, que en el seu moment ja vam definir com a complicat però necessari, ens ha de fer qüestionar quina societat i ciutat voldrem d'aquí a uns anys. Perquè la pandèmia passarà però vindran altres problemes. Una reflexió que ens aboca a reafirmar-nos en projectes divulgatius, que fugen del curtermisme i s'emmarquen dins de l'educació pel desenvolupament.

Finalment, cal recordar que els tres objectius perseguits en aquest projecte han estat: en primer lloc, conèixer quines són i quina feina fan les entitats de cooperació i medi ambient del territori; en segon lloc, definir un punt de trobada per iniciar un treball comú, i finalment —i aquest depèn de més factors—, començar a treballar-hi. Moltes gràcies a totes. ■

Foto: Josep Alcoceba.

Anna Sabaté

Coordinadora Creu Roja en l'àmbit territorial de Tarragona

“Amb el confinament hem detectat més situacions de vulnerabilitat”

Text: Josep Alcoceba.

La Creu Roja coordina molts projectes dins i fora de casa nostra en tots els àmbits: salut i emergència, inclusió social i laboral, educació, atenció a la gent gran i suport juvenil, etc. Per això hem volgut parlar amb l'Anna Sabaté i preguntar-li sobre l'efecte disruptiu de la pandèmia. Del possible col.lapse social, de totes aquelles persones que abans de la covid estaven en una situació precària i que la crisi ha abocat al carrer, de la solitud en la vellesa, etc. Però també hem parlat de la xarxa de voluntaris de la Creu Roja, un pilar per a aquesta (i tantes) organitzacions, i, sobretot, del (re)descobriment de la xarxa veïnal. Sense aquesta, tal com veurem al llarg de l'entrevista, no s'hauria pogut fer tota la feina realitzada. Esperem que aquest suport també hagi vingut per quedar-se.

Foto: Alba Rodríguez.

Com i per què arribau a la Creu Roja?

Vaig arribar a Creu Roja fa uns trenta anys, de forma casual i per un projecte inicial de formació. Com bé saps, ara fem moltes més coses i jo he anat creixent dins de la casa fins a convertir-me en la coordinadora territorial des de fa uns vint anys.

Durant la pandèmia i el confinament s'ha demostrat la vostra gran capacitat d'atraure persones voluntàries.

És que crec que Creu Roja és una entitat referent del voluntariat. Tradicionalment hem tingut un perfil de voluntariat jove perquè fem molts projectes que són més d'acció i de sortir al carrer i, és clar, això atrau més els joves.

Però també és cert que amb la diversificació de les nostres accions d'ajut humanitari també hem ampliat el perfil de persones voluntàries, i ara tenim molta gent prejubilada i d'edat més avançada.

Durant el confinament vam tenir moltes persones acollides al pavelló del Serrallo. Recordo que, dins les possibilitats pel context del moment, fèieu moltes activitats, ajudàveu a la cerca de feina, etc.

El perfil de persones que vam acollir va canviar. Les persones que fa més temps que són al carrer tenen un deteriorament que els dificulta poder aconseguir aquesta reinserció. Però vam notar que hi havia molta gent nova que, si abans de la covid estava en una situació vulnerable, amb la covid es van quedar al carrer. Gent que viva en pensions, compartint habitacions, que havien perdut la feina i no tenien el suport familiar, etc.

Nosaltres els ajudàvem facilitant-los el viatge fins al lloc de treball, proporcionant-los sabates o roba bàsica per anar-hi, ajudant-los a fer un currículum, etc. El que et vull dir amb això és que hi ha una part de les persones sense sostre que són laboralment molt recuperables. Ha sigut una lliçó per a totes.

Us hem sentit a dir que hi ha una possibilitat real de passar d'un col·lapse mèdic a un col·lapse social. Durant el confinament vam registrar més de 200 demandes diàries d'ajuts de qualsevol mena.

És que no és tan difícil trobar-te en una situació en què no pots pagar el lloguer i, insisteixo, per manca de suport familiar veure't abocat al carrer. No n'estem ningú lliure. Si alguna cosa hem vist en aquesta crisi, és la importància de les xarxes veïnals i familiars.

Molta de la vostra feina es basa precisament en el contacte amb les persones, com és el cas de l'atenció a la gent gran. Tot i les mesures de seguretat, el risc és evident. Com ho vau fer?

Ha sigut complicadíssim. Abans del confinament ja es preveia i ens deien que havíem de restringir les activitats amb l'usuari. Però fer tasques d'atenció a les persones sense proximitat és molt difícil. Sens dubte la tecnologia ens ha facilitat moltíssim la feina. Bàsicament el que

hem fet més ha sigut trucar a les persones per donar-los consells, informar-los de cada fase, preguntar-los com es trobaven i si tenien alguna necessitat, etc.

Moltes de les peticions rebudes han estat per les ajudes bàsiques de menjar. Si això hi sumes que moltes persones no podien sortir i totes les restriccions de mobilitat... Per això et dic que la xarxa veïnal és i ha estat fonamental. Aquestes xarxes han fet que el menjar pogués sortir i arribar a les portes de casa de tota aquesta gent.

Fins i tot a persones que o bé no us coneixen o bé mai pensaven que necessitarien l'ajuda de la Creu Roja.

És clar, hem arribat a portar menjar a xalets! Moltes d'aquestes peticions ens han arribat a través de la teleassistència, perquè aquest servei també serveix per això, no només està pensat per a casos d'emergència. Qui utilitzava aquest servei és perquè no tenia una xarxa propera i perquè, no ho oblidem, molta gent

gran és incapaç de fer una comanda per internet.

A tot això cal afegir-hi una sèrie de qüestions que, tot i saber-les, el confinament ha fet aflorar, les ha fet més evidents: solitud, violència de gènere, etc. El confinament no és una causa-efecte, ni té un immediat, però la realitat és que nosaltres hem incrementat el nombre d'actuacions. Ha de ser molt terrible estar confinada amb el teu maltractador.

Ja sé que ha estat per una pandèmia, però hem tirat enrere en moltes coses, en molts drets fonamentals i hauré de treballar molt per poder tornar-los a reconstruir.

Això de l'evidència de segons quines situacions ho vau veure molt amb els nens i nenes a qui impartíeu classes virtuals. És clar, no és el mateix formar-los dins del vostre centre de formació (o on sigui), espai que actua com a bombolla, que fer-ho dins de les

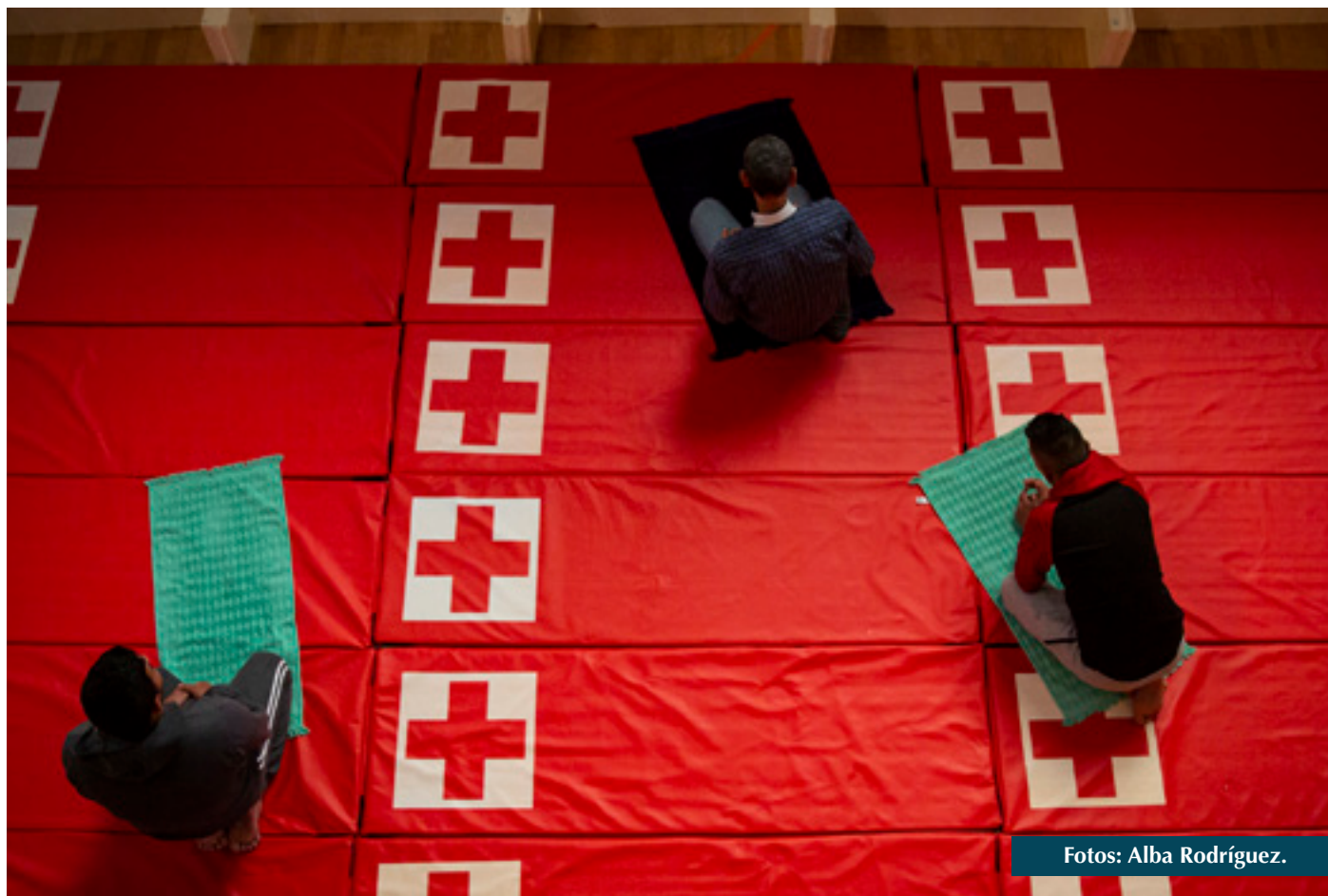
cases. Perquè ni que sigui amb una pantalla esteu entrant a casa seva i veieu aquella realitat.

Sí, es detecten moltes coses. I és molt complicat, tot i que no és exclusiu dels nens i nenes amb situació de vulnerabilitat econòmica.

Feu tasques perquè la gent gran pugui ser tan autosuficient com sigui possible?

Sí, tota la nostra feina durant l'any va orientada a fomentar la independència de la gent gran. El mateix servei de teleassistència té l'objectiu que la persona estigui segura a casa seva i no necessiti assistència presencial. El que passa és que en un moment en què les persones no podien sortir o fer-ho els podia suposar un risc, vam entendre que era millor que es quedessin a casa seva.

Vam fer una cistella bàsica amb la col·laboració del veïnat i d'entitats com el Mercat que permetia que aproximadament durant un mes tinguessin els aliments necessaris. Torna a aparèixer la

Fotos: Alba Rodríguez.

xarxa com a element clau, crec que tots hem estat més conscients de la importància del nostre veïnatge.

“La inserció laboral de les dones és bona però de pitjor qualitat”

El 63% de les persones que us van demanar ajuda durant la covid-19 van ser dones. Què pot explicar aquest fenomen?

Quasi sempre és la dona qui demana ajuda. Amb covid o sense. La persona que demana ajuda a Creu Roja abans ha passat per diversos processos, com l'ajuda familiar, la de l'assistenta social, etc. Perquè demanar ajuda a Creu Roja és molt dur. Aleshores, qui perd aquesta vergonya normalment és la dona.

Deixa'm dir-te que tenim una inserció laboral molt bona amb les dones, però la qualitat d'aquesta inserció és més dolenta que amb la dels homes: són contractes

curts, a temps parcial, etc. Encara hi ha molta feina a fer.

Després de trenta anys a Creu Roja, amb què us quedeu?

Mai m'hauria imaginat tot aquest volum de feina i que fos tan variat. De tot, m'emporto la dedicació de les persones voluntàries. La capacitat de mobilització que tenim i de fer projectes amb urgència només es pot explicar per la força de les persones voluntàries que creuen en la institució i en la feina que fa a. No em deixa de sorprendre, i tot el que hem fet durant el confinament n'és un exemple. Aquesta voluntat d'ajudar les persones és, sens dubte, l'experiència més important que m'enduré. ■

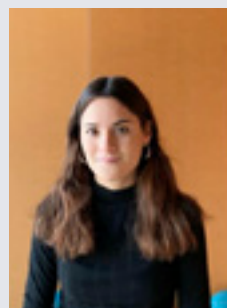

Pobresa energètica i pandèmia covid-19

Text: Stephanie Victoria Ascencio Serrato, Clara Esteve Jordà i Isabel Vilaseca Boixareu.

Activistes d'Enginyeries Sense Fronteres i l'Aliança contra la Pobresa Energètica.

Sens dubte, l'emergència sanitària provocada per la pandèmia de la covid-19 ha agreujat la pobresa energètica. En les línies següents intentarem visibilitzar-ne els impactes a l'hora d'accedir als subministraments bàsics, i també reflexionarem sobre els reptes i desafiaments que afronta la pobresa energètica davant de situacions d'emergència.

EL DRET A UN HABITATGE DIGNE I LA POBRESA ENERGÈTICA

El dret a un habitatge digne preveu, entre altres qüestions, la garantia d'accés a l'aigua, la llum i el gas, els quals són indispensables per tenir un nivell de vida adequat. Es tracta d'un dret reconegut al Pacte internacional de drets econòmics, socials i culturals, (art. 11, paràgraf 1) i en la Declaració universal de drets humans (art. 25.1). En l'àmbit estatal, el dret a un habitatge digne ha quedat recollit a l'article 47 de la Constitució i, en l'àmbit català, a l'article 26 de l'Estatut d'autonomia.

La pobresa energètica pot ser entesa de diverses maneres segons el context social. Es tracta d'un fenomen que afecta tots els contextos i països, encara que de forma diferent. Per als països llatinoamericans, per exemple, es relaciona amb la dificultat o manca d'accés als subministraments bàsics: la llum, l'aigua i el gas. Per a països considerats amb alts ingressos, com Espanya, la pobresa energètica sol ser entesa com la dificultat per pagar o fer front a les factures d'aigua, llum i gas, i la impossibilitat d'utilitzar dignament aquests subministraments bàsics. Em aquest sentit, d'acord amb l'indicador LIHC, s'estima que de mitjana un 8,3% de les llars espanyoles es van trobar en situació de pobresa energètica durant el període 2011-17.

Les causes de la pobresa energètica i la magnitud dels efectes que té estan associats a diversos factors. Evidentment, la situació de vulnerabilitat social i el risc d'exclusió residencial de les persones, així com l'estat dels edificis, són factors rellevants, però no els únics. La causa principal i estructural de la pobresa energètica té a veure amb l'actual model econòmic i energètic, en el qual es prioritzen els beneficis econòmics de les empreses subministradores, per sobre de les necessitats socials. Una conseqüència del model energètic vigent ha estat la privatització gradual dels subministraments essencials, que ha suposat l'augment del preu de les factures, al mateix temps que els ingressos de la població anaven disminuint.

“Una conseqüència del model energètic vigent, el qual prioritza els beneficis econòmics de les empreses subministradores, ha estat la privatització gradual dels subministraments essencials i l'augment del preu de les factures”

LA PANDÈMIA I LES MESURES PER AFRONTAR-LA: IMPACTES DESIGUALS I HORIZONS

Des que brot de la covid-19 va ser declarat per l'Organització Mundial de la Salut (OMS) com una emergència de salut pública de rellevància mundial, en cosa de pocs mesos s'han

posat en evidència les febleses de l'estat social acumulades en l'última dècada. El primer sector que es va veure afectat i sobrepasat va ser el sanitari, molt minvat per les retallades aplicades des de la crisi financera. Així mateix, com a efecte dòmino, les conseqüències d'aquesta pandèmia s'han anat expandint a poc a poc cap a altres sectors, com el dels serveis socials.

“En pocs mesos s'han posat en evidència les febleses de l'estat social acumulades en l'última dècada”

Com passa amb totes les crisis del capitalisme, els impactes de la pandèmia, i sobretot de les mesures que s'han adoptat per frenar-la, tenen un clar biaix de classe social. El confinament, a priori una mesura més que raonable que optava per aturar la maquinària productivista per posar la vida al centre, ha impactat de manera desigual entre la població. Particularment ha tingut pitjors conseqüències en aquelles persones i famílies que prèviament a la crisi sanitària i la pandèmia ja es trobaven en situació de vulnerabilitat i risc d'exclusió residencial, la qual cosa ha fet agreujar la seva situació.

En el mateix context vèiem també, però, com es conreaven noves consciències, sensibilitats i valors que obrien esperances i horitzons críticocreatius cap a noves formes de relacionar-nos i d'habitar el món. En aquest sentit, han adquirit un paper rellevant la consciència sobre la fragilitat del sistema, la vulnerabilitat de les persones, el valor de la salut mental o la importància de les condicions dels habitatges per desplegar una vida digna.

L'IMPACTE DE LA PANDÈMIA EN LA POBRESA ENERGÈTICA A ESPANYA I CATALUNYA

Entre les principals conseqüències d'aquesta crisi i de les mesures preses, podem esmentar:

- **L'endeutament per la falta de pagament de les factures.** Davant la impossibilitat de sortir a treballar o la caiguda de l'ocupació, els ingressos de les llars s'han reduït dràsticament i, amb això, les famílies s'han vist incapaces de seguir pagant el lloguer i les factures dels subministraments. A més, les factures de la llum, aigua i gas van augmentar durant el confinament, perquè se'n consumia més, ja que aquestes despeses es van traslladar de la feina a la llar.
- **Problemes de salut associats a la manca d'accés a llum i aigua.** La pobresa energètica també es relaciona amb la capacitat de mantenir una llar en condicions adequades per a la salut. Amb la dificultat per accedir als subministraments bàsics, les famílies s'han vist impossibilitades de

mantenir l'escalfor de les cases durant l'època de fred i fresques a l'estiu, a banda que a l'estiu el risc d'emmalaltir per consumir aliments en mal estat s'agreuja. Igualment, l'impossibilitat de pagar les factures o l'amenaça d'un tall de subministrament a curt termini repercuteix en la salut mental i emocional de les famílies i és causa d'ansietat i estrès.

- **Desigualtats en l'accés a fonts d'energia i aigua.** Una de les mesures adoptades a causa de la crisi en moltes ciutats, va ser tancar fonts públiques d'aigua, les quals eren la principal font d'abastament de moltes famílies. Amb les prohibicions de sortir i el tall d'aquesta font d'abastament es deixava moltes persones indefenses davant la covid-19. Particularment en aquest context de crisi sanitària, l'aigua era més important que mai per mantenir les consignes de neteja personal i desinfecció de les llars.
- **L'increment en la desigualtat de les dones.** La pobresa energètica té nom de dona. El fet de tenir menys ingressos i més càrregues familiars que els homes són els principals factors que agreugen la bretxa de gènere en l'àmbit de la pobresa energètica. Segons l'informe *Gender Perspective on Access to Energy in the EU*, redactat pel Parlament Europeu, un 15% de les espanyoles dediquen més del 10% dels seus ingressos anuals a pagar les factures de l'energia. En el cas de les dones més grans de 65 anys, el 26% hi dediquen més d'aquest 10% de les seves pensions, per sobre de la mitjana total de la Unió Europea. Així mateix, la vulnerabilitat associada a la pobresa energètica augmenta fins al 51,2% en les llars monoparentals, configurades per una dona amb un o més fills a càrrec. La situació de pobresa energètica té, al seu torn, conseqüències econòmiques, físiques, socials i psicològiques en les afectades que augmenten les desigualtats.

“La vulnerabilitat associada a la pobresa energètica augmenta fins al 51,2% en les llars monoparentals configurades per una dona amb un o més fills a càrrec”

ELS REPTES DE LA POBRESA ENERGÈTICA DAVANT LA CRISI DEL CORONAVIRUS. REFLEXIONS SOBRE L'EXPERIÈNCIA DE L'ALIANÇA CONTRA LA POBRESA ENERGÈTICA (APE)

En el paquet de mesures socials que va aprovar el Govern espanyol en el context del confinament, trobem algunes mesures dirigides a fer front a la pobresa energètica. Una d'elles va ser la moratòria de tall dels subministraments durant l'estat d'alarma, estesa fins al 30 de setembre de 2020. Aquesta moratòria impedeix que les llars es quedin sense aigua, llum i gas en cas d'impagament. No obstant això, aquesta mesura és insuficient. En primer lloc, perquè només durava un període concret i, en segon lloc, perquè la mesura no tracta el problema de l'endeutament acumulat amb les companyies com a conseqüència dels impagaments, en un context en què és molt probable que la situació econòmica no millori, com a mínim a curt termini.

A Catalunya, des de la vigència de la Llei 24/2015, sobre emergència de l'habitatge i pobresa energètica, en principi les persones que no poden pagar les factures per motius de vulnerabilitat social estan protegides davant els talls a través de l'anomenat principi de precaució, que impedeix a les companyies efectuar qualsevol tall quan les persones acreditin estar en risc d'exclusió residencial, i mentre duri aquesta situació. Aquesta norma és molt més protectora que l'estatal i supleix, doncs, el problema de la temporalitat de la moratòria prevista per l'estat de l'arma, però deixa igualment de banda el problema de l'endeutament acumulat. És per això que la condonació del deute per part de les companyies subministradores ha estat una de les reivindicacions prioritàries de l'Aliança contra la Pobresa Energètica en els darrers anys.

“La condonació del deute per part de les companyies subministradores ha estat una de les reivindicacions prioritàries de l'Aliança contra la Pobresa Energètica”

La llei catalana, resultat de l'esforç de molts moviments socials que la van impulsar a través d'una iniciativa legislativa popular, conté mesures protectores molt avançades, però alhora en els darrers anys ha revelat algunes limitacions importants que s'han fet especialment paleses durant el període de confinament. A banda de la qüestió del deute, un dels problemes més greus és que les persones que ocupen habitatges en precari no poden accedir als subministraments. Com que no hi ha cap legislació que garanteixi l'accés regular als subministraments per a aquestes persones, moltes sovint es veuen obligades a accedir-hi de forma irregular, amb els riscos que això comporta. En l'àmbit del subministrament d'aigua, gràcies en part al fet que la titularitat del servei recau en els ajuntaments i, sobretot, gràcies a la pressió política dels moviments socials, s'ha aconseguit que alguns ajuntaments estableixin protocols per instal·lar comptadors socials provisionals en llars ocupades en precari per persones en risc d'exclusió residencial.

Ara bé, aquesta pràctica no s'està generalitzant de forma pacífica a tots els municipis. En alguns no s'implementa per desconeixement; en d'altres, per voluntat expressa dels mateixos ajuntaments, i en unes altres, tot i existir una voluntat po-

lítica manifesta d'incorporar-hi aquest protocol, el pes de les càrregues burocràtiques i la poca cooperació de les empreses subministradores s'imposen a aquesta voluntat. Aquest últim punt posa en evidència d'una manera flagrant la necessitat que aquests serveis essencials s'han de gestionar manera pública i democràtica.

Amb l'augment del nombre de casos que necessiten atenció urgent, el col·lapse dels serveis socials és cada cop una possibilitat més probable, raó per la qual és fonamental revisar els mecanismes d'atenció a la població en situació de vulnerabilitat, establir protocols de resposta i seguiment per garantir el compliment d'aquest dret, reforçar aquest servei davant les emergències i dotar-lo de més recursos.

Les empreses de subministraments han d'assumir més responsabilitat social, atès que els seus beneficis econòmics se segueixen expandint, fins i tot davant la crisi. Durant el primer trimestre de 2020 (coincidint amb l'esclat de la pandèmia), Endesa va obtenir un benefici net de 844 milions d'euros, un 59% més que el mateix període de l'any anterior. És per això que, des de l'APE, s'insisteix en el fet que siguin les empreses i no pas les administracions públiques les que assumeixin el deute acumulat, xifrat per Endesa en 26 milions d'euros (una ínfima part dels seus beneficis).

D'aquesta manera, podem concloure que totes les decisions que es prenguin a partir d'ara hauran de ser sensibles a les desigualtats persistents, tenir en compte les implicacions de classe i gènere, amb la finalitat de no incrementar-les, i aprofitar el repte de la pandèmia com una oportunitat per visibilitzar-les i combatre-les. ■

Referències:

- Llei 24/2015, del 29 de juliol, de mesures urgents per afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica.
- Enginyeria Sense Fronteres (2017). *Pobresa energètica i models de gestió de l'aigua i l'energia a la UE. Cap a la garantia del dret universal als subministraments bàsics*. Disponible a: <https://esf-cat.org/wp-content/uploads/2017/03/ESFeres16-Pobresa-Energetica-Models-de-Gestio.pdf>
- Enginyeria Sense Fronteres (2017). *ESFeres17: Desigualtat de gènere i pobresa energètica. Un factor de risc oblidat*. Disponible a: <https://esf-cat.org/wp-content/uploads/2017/03/ESFeres17-Desigualtat-de-genero-i-pobresa-energetica.pdf>
- Pacto internacional de derechos económicos, sociales y culturales. Disponible a: <https://www.ohchr.org/SP/ProfessionalInterest/Pages/CESCR.aspx>
- Institut Català d'Avaluació de Polítiques Públiques (IVALUA) (2016). *Estimació de la pobresa energètica a Catalunya*. Disponible a: https://xarxanet.org/sites/default/files/ivalua_estimacio_pobresa_energetica.pdf
- Estrategia nacional contra la pobreza energética (2019-2024). Disponible a: https://www.miteco.gob.es/es/prensa/estrategianacionalcontralapobrezaenergetica2019-2024_tcm30-496282.pdf
- Aliança contra la Pobresa Energètica. *En plena pandèmia, Endesa segueix exigint que la meitat de la deute acumulada se cubri amb fons públics*. 28 de juliol de 2020. Disponible a: <https://pobrezaenergetica.es/es/2020/07/28/en-plena-pandemia-endesa-sigue-exigiendo-que-la-mitad-de-la-deuda-acumulada-se-cubra-con-fondos-publicos/>
- Costa-Campi, Mª Teresa; Jové-Llopis, Elisenda i Trujillo-Baute, Elisa, *La pobreza energética en España. Aproximación desde una perspectiva de ingresos* (2019). Fundación Naturgy i Cátedra de Sostenibilidad Energética, núm. 32. Disponible a: https://ieb.ub.edu/wp-content/uploads/2020/02/Estudio-pobreza-energetica_ieb-ub_fundacion-naturgy.pdf

Esther Perelló

Cofundadora i CEO de la cooperativa Fasolà

“Ara més que mai crec que el món és de l’emprenedoria. I, en concret, de l’emprenedoria social i col·lectiva”

Text: Josep Alcoceba

L’Esther Perelló és energia i positivisme. És adaptació i actitud. Des de la Xarxa de Cooperació al Desenvolupament hem volgut recuperar aquesta entrevista que li vam fer quan encara estàvem confinats. Tot i reconèixer que la situació és i serà complicada, també té molt clar que l’alternativa a l’actual model col·lapsat serà un model que posarà a les persones al capdavant. I alerta, quan això arribi hem d’estar preparades.

Expliqueu-nos una mica a què es dedica Fasolà Cooperativa?

Fasolà és una cooperativa de treball associat que va néixer a Barcelona l’any 2017. El nostre objectiu és dinamitzar projectes d’impacte social, econòmic, col·lectiu i mediambiental. Tenim dues línies de treball: l’assessorament i acompanyament de projectes, i la formació.

Quin és el perfil més habitual d’entitats i projectes amb què treballem?

No es pot definir un perfil específic. Treballem amb petits projectes i pimes, tot i que encara no ens hem apropiat mai a grans entitats (més de 50 treballadores). Sense voler, això sí, ens hem especi-

alitzat en projectes amb una situació complicada.

I les persones, tot i aquesta situació delicada què descriuiu, són propenses a acceptar els canvis necessaris per redreçar el seus projectes? És fàcil posar-los damunt davall i recomençar?

És el primer que jo treballo. Desconstruir per construir. De fet, si detecto que l’equip no està disposat a fer un canvi, honestament prefereixo no involucrar-m’hi. No vull fer perdre el temps a ningú ni perdre’l jo.

A vegades no ens qüestionem que si les coses no han funcionat bé és que

potser hem de canviar alguna cosa, per exemple com treballem o com funcionem. El que marca el nostre èxit no només és el que fem o el que venem. De fet, m'atreviria a dir que la majoria de vegades és una qüestió interna, de com ens gestionem les persones, com ens organitzem, quines metodologies, etc. Fer canvis interns no és fàcil.

La meva feina és fer que sorgeixin noves idees que facilitin tirar endavant situacions d'estancament. Però per poder fer-ho cal poder desmuntar coses i maneres de fer que crèiem inalterables. I això és molt difícil. Perquè ens estímem molt allò que fem i algú de fora ens està dient que ho canviem.

“Un dels problemes més comuns que detectem en els projectes té a veure amb la gestió i comunicació interna dels equips”

Potser una persona acadèmica-ment més formada o una amb més trajectòria professional té més aversió a canviar les coses.

No necessàriament. Tinc perfils molt diferents, des de joves emprenedors fins a persones més grans de 50 anys. Aquesta experiència de què em parles sí que serveix per a determinades tasques, però res més. L'actitud de canvi va molt lligada a la personalitat de cadascú, res més.

L'únic que sí que és comú, perquè estem parlant de projectes d'emprenedoria, és que la persona emprenedora ha escollit tenir la seva pròpia vida, fer una cosa que s'estima i, si pot, poder sostenir-se d'això.

És clar, és que estem parlant de construir projectes al voltant d'una passió. És a dir, hi ha aquesta pretensió que la teva passió et serveixi com a projecte de vida.

I això ho fa molt sensible. Sempre dic que la tècnica és necessària, però la passió és indispensable. Perquè això i

només això et farà reflexionar i acceptar que potser has de canviar alguna cosa que no anaves fent bé. Jo, que em dedico a l'estratègia, sempre intento assessorar els projectes perquè s'alineïn cap a la passió de la persona.

No cal fer economia o empresarials, emprendre i gestionar el teu projecte és qüestió de prendre decisions i assumir riscos.

“La tècnica és necessària, però la passió és indispensable”

Sempre parlem de la importància de detectar els problemes i necessitats a l'inici dels projectes. Això ho relaciono molt amb les condicions i circumstàncies vitals de cada membre del projecte, quan es posa tot damunt la taula.

És que en la immensa majoria dels casos detecto dues problemàtiques comunes: una és la gestió de les persones i la comunicació interna, la qual cosa sembla una paradoxa dins del món social. I l'altra és l'analítica, com marquem els preus dels nostres projectes.

Això és molt interessant perquè tot i compartir una passió comuna, els

membres que componen cada projecte hi arriben en situacions vitals molt diferents. I és precisament amb aquestes realitats amb què s'ha de construir el projecte. Això a vegades no es té en compte.

No, i això té a veure amb una cosa tan senzilla com el respecte. Per això m'agrada qüestionar profundament els valors. Moltes vegades demano a les entitats que escullin un màxim de cinc valors, no més, que han d'incorporar, de veritat, dins de l'entitat. I els hi poso l'exemple del respecte. Ens respectem a nosaltres mateixes? Respectem les nostres companyes? Som conscients del moment vital de cadascuna de nosaltres? O posem les necessitats vitals de cadascun dels membres damunt la taula al principi del projecte o la mateixa evolució el posarà en crisi.

“Emprendre el teu projecte és qüestió de prendre decisions i assumir riscos”

Per tant, es dedueix que un dels primers temes que treballeu és, precisament, la situació personal en què arriba cadascú. Una forma

disruptiva de plantejar projectes que també va lligada a reconèixer que hi ha determinats perfils que, per les seves característiques, no han d'estar lligats ni amb una ubicació ni un horari estricte.

Sí, i és un repte plantejar-ho. De fet, nosaltres mateixes vam haver de fer aquesta reflexió per convertir-nos en allò que predicàvem que havien de fer les entitats que assessoràvem. Parlar de respecte és parlar de les necessitats de cada persona, del seu espai personal, etc.

Motes vegades, quan parlem d'una economia social i solidària, pensem erròniament en precarietat i gairebé la impossibilitat de viure dignament a través d'aquell projecte. Hi ha molts prejudicis.

Hem de trencar molts conceptes i replantejar-nos preguntes. Però fer-ho sense judicis de valor. Què vol dir creixement, què vol dir món ideal, viabilitat, sostenibilitat, etc. Qüestionem-nos

aquests conceptes. Què dona sentit a la teva vida? Creixement vol dir això, apropar-te a aquell món ideal que tens tu.

Jo qüestiono la precarietat. Ens hem cregut que el món social és precari. I això és moltes vegades perquè no hem fet aquest exercici personal de preguntar-nos quin és el nostre món ideal, allò que volem assolir.

Això comporta que hi hagi molta criminalització al voltant de l'economia. Sembla que haguem oblidat que l'economia és una ciència social, una eina que ens ha de permetre maximitzar el benestar del conjunt de la societat. És més, quan pensem en emprenedoria pensem directament en home, informàtica i tecnologia.

Sí, hi ha molt de guru tecnològic i molta literatura al voltant de la persona emprenedora. *Start-up* només vol dir que una

cosa que comença. Un projecte és de menor categoria perquè no necessiti una inversió molt elevada? És un error pensar que qui no tingui un projecte tecnològic no és un emprenedor. Hi ha coses que no es poden digitalitzar. El que s'ha de tenir és actitud, aquest és l'element diferencial.

“És un error pensar que qui no tingui un projecte tecnològic no és un emprenedor”

Com creieu que sortirem de tota aquesta situació de pandèmia que estem vivint?

Honestament crec que ho passarem malament perquè els processos d'adaptació no són fàcils. Nosaltres, en els primers dies de confinament, ens vam dedicar molt a fer de *coach* i a fer acompanyament emocional. Perquè hem hagut d'adaptar-nos-hi i això sempre és difícil. Hi ha projectes que han hagut de girar 180 graus.

Ara més que mai crec que el món és de l'emprenedoria. En concret, de l'emprenedoria social i col·lectiva. El model actual arribarà al col·lapse i aquell dia s'ha d'estar preparat perquè l'alternativa sigui el model social. Estar preparat vol dir ser econòmicament viables, tenir processos establerts, protocols, una bona analítica. Hem d'estar preparats perquè serem l'alternativa.

És el moment dels projectes col·lectius. Cooperatives de servei d'autònoms, entitats que s'ajunten per compartir despeses en plataformes digitals, etc. Cal buscar aliances i fer projectes col·lectius.

Quina experiència us emporteu de tots aquests anys assessorant projectes?

Jo segueixo sent una adolescent. He creat projectes tota la vida. I dels projectes que no han tirat endavant, he après moltíssim. Si no funciona una cosa, ja en sortirà una altra. Sempre hi ha mil possibilitats. ■

II JORNADA XCD

Presentació del Manual d'anàlisi dels ODS i guia d'entitats de cooperació i medi ambient del sud de Catalunya

20 D'OCTUBRE DE 2020 | 18:30
SALA PARANIMF URV

Retransmissió en directe pel canal YouTube de la URV

Xarxa de Cooperació al Desenvolupament
del Sud de Catalunya

Agència Catalana
de Cooperació
al Desenvolupament

Generalitat
de Catalunya

UNIVERSITAT
ROVIRA I VIRGILI
URV Solidària

Xarxa de Cooperació al Desenvolupament del Sud de Catalunya
977256586 - www.xcd.cat - info.xcd@urv.cat

OFICINA DE COMPROMÍS SOCIAL
Universitat Rovira i Virgili, Campus Catalunya
Avinguda Catalunya 35, 43002 Tarragona